

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2012/13:21

Stenografiska
uppteckningar
2012/13:21

Fredagen den 1 februari

1 § Allmänna frågor

Statsrådet Birgitta Ohlsson

Kabinettssekreterare Frank Belfrage

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 11 december 2012

Återrapport från informellt ministermöte den 21 januari 2013

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 4 februari 2013

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar statsrådet Birgitta Ohlsson och kabinettssekreterare Frank Belfrage med medarbetare välkomna till EU-nämnden.

Vi har gjort en liten informell överenskommelse att vi börjar med punkt 7 på dagordningen, Förberedelser inför Europeiska rådet den 7–8 februari 2013. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Nämnden har sett dagordningen och utkastet till slutsatser, och GAC, allmänna rådet, ska i vanlig ordning behandla dessa slutsatser inför Europeiska rådet.

Slutsatsutkastet koncentrerar sig på handelsfrågorna och på uppföljningen av arabiska våren. De utrikespolitiska delarna av slutsatserna var uppe på FAC i går, som nämnden vet. Kabinettssekreterare Frank Belfrage kommer att lämna närmare information från det mötet om just uppföljningen av arabiska våren.

Jag passar också på att nämna att budgetramen inte ska förebredas vid detta möte. Som ni känner till ajournerades Europeiska rådet och diskussionerna om långtidsbudgeten i november. Det kommer att återupptas nästa vecka, men det finns inget nytt underlag i detta nu. Därför har GAC, allmänna rådet, denna gång ingen roll alls i förberedelserna när det gäller budgetramen. På onsdag kommer statssekreterare Katarina Areskoug hit till nämnden för en teknisk genomgång inför Europeiska rådet. Även statsministern kommer, så då får ni mer information.

GAC kommer huvudsakligen att fokusera på handelsfrågor. Det kommer också att vara en sedvanlig lunch med Herman Van Rompuy under GAC.

Från svensk sida tycker vi att det är glädjande att Europeiska rådet tar sig an handelsfrågorna på ett gediget, brett och seriöst sett. Det är som vi

alla vet ett av de bästa verktygen för att få fart på jobben i Europa, på tillväxten och på konkurrenskraften.

För oss är det centralt att texterna tar upp vikten av öppenhet och av att motverka alla former av protektionism. Det är tydligt, och det kommer vi att understryka vid mötet.

Som ni känner till är EU:s förhandlingar om frihandelsavtal med Japan, USA och Kanada viktiga och konkreta steg för tillväxt och konkurrenskraft. De är också ett viktigt komplement till de multilaterala avtal i WTO som alltid pågår parallellt.

Kommissionen har beräknat att de möjliga framtida handelsavtalen kan skapa uppemot två miljoner nya jobb i Europa. Därför var det glädjande att handelsministrarna vid överenskommelsen i december förra året kunde gå vidare med diskussionerna om Japan.

Det finns fler områden som vi tycker att man ska hålla ögonen på den närmaste tiden. Här är tjänstehandeln ett viktigt fält som har stor betydelse för hela Europa.

Ett annat område som växer i betydelse är det man kallar för globala värdekedjor. Det handlar om tillgången till importerade insatsvaror till rimligt låg kostnad. Detta är otroligt viktigt för Europas konkurrenskraft.

Låt mig ta ett exempel. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det är viktigt att se denna koppling.

Notera att det är skillnad på de båda begreppen supply chains och värdekedjor. Supply chains nämns i texten, men vi vill lyfta fram värdekedjor mycket tydligare.

Det handlar om att på ett bättre sätt få in dimensionen att tillväxt skapas genom att förädlingsvärdet ökar på varor och tjänster. Insatsvarorna kan tillverkas på ett ställe. De exporteras, vidareförädlas i nästa land och hamnar i ett tredje land för slutlig sammansättning. Det är en ganska bred kedja.

Jag ser att några av er sitter med Ipad. Tittar man på baksidan ser man att den har kopplingar till olika länder. Det är ett mycket konkret exempel.

Så långt kan både globala supply chains och globala värdekedjor beskrivas ganska lika, men de globala värdekedjorna går mycket längre. De fokuserar också på var förädlingsvärdena skapas. Först när man talar om globala värdekedjor blir den ekonomiska handelspolitiken riktigt intressant och också mer komplicerad. Till detta koncept kan man förstås också knyta frågor om importtullar så att vi kan ta ett mycket bredare frihandelsgrepp när vi diskuterar på Europeiska rådet.

Vi i Europa måste bli mycket bättre på att se konsekvenserna av de globala värdekedjorna.

Låt mig ta ännu ett exempel. Tidigare färdigställdes kanske en produkt helt på ett och samma ställe i industrin. I dag kan samma produkt bestå av många olika komponenter som produceras över hela världen. Då är det svårt att avgöra var produkten egentligen är producerad, vilket komplicerar det hela. En ny internationell arbetsfördelning har alltså uppstått, och syftet är förstås att effektivisera produktionen, pressa priser med mera.

Jag tar ett svenskt exempel också. Ungefär 50 procent av en Volvobil är importerad. Avgassystemet är svenskt, bränsle- och bromsrören kommer från England eller USA, högtalarna är tyska, luftkonditioneringen

kommer från Frankrike, läskabeln kommer från Slovakien och bildskärmen kommer från Indonesien. Detta visar hur vid handeln är i de produkter som vi använder dagligen.

Även mindre tullar och handelshinder för import av insatsvaror är alltså väldigt kontraproduktiva. Detta vill vi från svensk sida lyfta fram tydligt på Europeiska rådet. De fördyrar också vår egenexport av färdiga produkter, så det är ett slag mot den svenska industrin när dessa olika tullar fortfarande är starka.

Som ni känner till är regeringen, och kommer att förbli, den kanske starkaste rösten i EU för öppen och fri handel. Det är otroligt viktigt att krisen inte används som en förevändning för protektionism. Tyvärr har dessa krafter blivit starka på sina håll i Europa, vilket vi vill motverka.

Nu lämnar jag över till Frank Belfrage som fortsätter med arabiska våren.

Anf. 3 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! Dessa slutsatser är också cirkulerade, och nämnden har fått ta del av dem. Det handlar om att Europeiska rådet ska skicka ett budskap, en signal gällande arabiska våren.

Slutsatstexten har som ansats att EU och länderna söder om Medelhavet delar ett grannskap och har gemensamma intressen. Signalen är att EU är redo att engagera sig i ett ömsesidigt partnerskap på basis av en gemensam värdegrund som givetvis omfattar demokrati, mänskliga rättigheter, rättsstatens principer och jämställdhet.

Det konstateras också att det har hänt mycket de senaste två åren. Ett antal steg har tagits mot demokratiska reformer och fria val. Från EU:s sida vill vi stödja denna reformprocess som bör vara inklusiv. Det är också en form av budskap och insikt om att en transitionsprocess tar tid och måste ha tydlig grund i respekt för mänskliga rättigheter, rättsstaten och allmänna fri- och rättigheter.

Som påpekas i slutsatserna står också många av länderna inför ekonomiska utmaningar som måste hanteras. Därför betonas i texten betydelsen av gemensamt ägarskap som ska ligga till grund för partnerskapet med de södra Medelhavsländerna och även stöd från EU:s sida för den ekonomiska och demokratiska övergångsprocessen.

Därför anvisas en tvåspårsansats som är både politisk och ekonomisk, där de olika momenten linjeras upp. Vi har från svensk sida varit angelägna om, och även fått in i texten, betydelsen av att differentiera. Länderna är ju olika.

Vi betonar även mer-för-mer-principen som vi har talat om många gånger i nämnden, det vill säga att de länder som tar steg i riktning mot reformer ska ha det stöd de behöver. Det finns givetvis en spegelbild på detta som är mindre för mindre. Gör man inga reformer får det givetvis också konsekvenser i EU:s stödansats.

I slutsatserna betonas också betydelsen av den regionala integrationen.

Texten avslutas med att Europeiska rådet anmodar den höga representanten och kommissionen att, om texten antas, kontinuerligt utvärdera relationerna med södra grannskapet och återsrapportera om effektiviteten av EU:s politikområden och instrument i juni i år.

2012/13:21

1 februari

I slutet finns även ett stycke om Syrien, vilket är ganska självklart i detta läge. Det var för övrigt det som utrikesministrarna talade mest om i Bryssel i går. Den fortsatt förfärande utvecklingen kommenteras i texten som nämnden har fått, och stöd uttrycks för FN:s och Arabförbundets gemensamme medlare Lakhdar Brahimi när det gäller att hitta en politisk lösning.

Diskussionen i går i utrikesministrarnas krets handlade mycket om hur man ska försöka skapa utrymme för en politisk process och bryta den sterila kalkyl som både oppositionen och regimen har att försöka vinna detta militärt. Så här långt har det varit svårt att få till en politisk ansats, och det har bekymrat EU-kretsen.

Man talade också om hur sanktionerna skulle kunna utvärderas och hur fortsättningen ska se ut givet att den nuvarande sanktionsregimen går ut den 1 mars.

Det utrikesministrarna framför allt diskuterade i går var ett förslag >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< om en uppluckring av vapenembargot för att möjliggöra vissa leveranser till delar av oppositionen. Detta möttes med bred skepsis, även från svensk sida. Kommentarererna handlade främst om att det inte är ett ökat vapeninflöde och en ökad militarisering av regionen som skulle kunna leda till mer framsteg i den politiska processen. Skepsisen till detta förslag var alltså ganska bred i går.

Utrikesministrarna enades om att fortsätta diskussionen och framför allt att försöka reda ut vilka undantag för skyddsutrustning, som inte ingår i vapenembargot, som redan finns i den nuvarande sanktionsregimen och exakt vilka definitioner som gäller. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Detta kommer att beredas på expertnivå för att sedan komma tillbaka till utrikesministrarna när de möts i februari. Vi återkommer till nämnden inför det utrikesministermötet.

Vi får se om det dyker upp på Europeiska rådet eller inte med tanke på den breda skepsis som vädrades från ett antal medlemsstater.

Anf. 4 DAVID LÅNG (SD):

Det enda som vi direkt invänder mot är fortsatt förhoppning och finansiering av länderna i partnerskapet. Vi vidhåller de tidigare ställningstaganden som har gjorts, att innan ytterligare stöd ges och eventuella frihandelsavtal eller visa-liberaliseringar genomförs vill vi se högre krav och skärpta villkor. Det är för mycket pengar som betalas ut och för mycket skrivningar som baseras på snabba reformer och vaga förhoppningar. Reformerna först och stöd senare, vore en vettigare ordning. Som exempel kan tas Egypten, där rimligen bilateralt stöd och förhandlingar borde frysas med tanke på händelseutvecklingen gällande författning, minoritetsskydd och undantagstillstånd.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 6 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Först kan jag när det gäller frihandelsavtalen i allt väsentligt stödja regeringens ståndpunkter, dock med ett väsentligt un-

dantag. Det är frihandelsavtalet med Marocko, som vi inte tycker att det är särskilt lämpligt att gå vidare med, med tanke på ockupationen av Västsahara, och där vi tycker att Sverige bör ha en annan inställning.

Sedan kan man i och för sig diskutera punkten 3 om tillträde för marknad för offentlig upphandling, vad det i praktiken innebär. Jag är ingen stor vän av offentlig upphandling eller offentliga marknader. Jag tycker gott att det kan vara en uppdelning där. Men det kan sätta press på stater att ha en större marknadsorientering, och där tycker jag inte att EU ska lägga sig i av princip, utan det är en nationell sak.

När det sedan gäller utrikesfrågorna är det punkten 19 om Syrien. Där pågår väl också en diskussion där Sverige som enda land inte vill skriva på ett papper om att driva frågan till internationella brottmålsdomstolen i Haag, och där utrikesministern har haft lite krumbuktiska utläggningar i medierna som vi inte kan stå bakom. Vi tycker att vi borde gå vidare med detta.

Jag kan däremot stödja vad Frank Belfrage har sagt om att uppluckring av vapenembargot kanske inte är den rätta vägen i dagsläget. Det är inte mer vapen som behövs i området, precis som Frank Belfrage nämnde. Det är någonting som vi kan instämma i.

Anf. 7 BÖRJE VESTLUND (S):

Herr ordförande! Jag har några frågor om handelspolitiken.

En fråga rör de problem som alltid uppstår när det gäller jordbruksprodukter. Där skulle jag vilja veta lite mer hur man tänker, framför allt när det gäller det södra grannskapet, och det östra grannskapet. Det är en fråga som har varit uppe förut, och det har varit problem med jordbruksprodukterna. Hur ligger man till där?

Det andra jag skulle vilja fråga om är att vi tidigare har fått rapporter av framför allt handelsministern angående frihandelsavtalet med Singapore men att det inte är omnämnt här. Finns det något särskilt skäl till det?

Jag kan instämma i vad Ulf Holm säger om Marocko, att det inte är helt problemfritt. Det kanske behöver problematiseras lite grann.

När det gäller offentlig upphandling har det väl en förmåga att bli ett slag i luften, med tanke på att det är ett område där det förekommer ganska lite mellan länderna även inom EU. Det kan väl få stå där, men jag tror inte att det har någon betydelse.

Anf. 8 PYRY NIEMI (S):

Börje Vestlund sade delvis det jag tänkte säga om Marocko. Det finns ju konkreta exempel, vilket kanske inte berördes här, men det diskuteras väldigt starkt just nu att man ska återskapa handelsavtalet när det gäller att stötta EU-fiske i Västsaharas vatten. Det är ytterligare en sådan där påtryckning som bör diskuteras och tas fram när det gäller Marocko och diskussionerna med dem. Det är ytterst viktigt att ha pressen på Marockos regering när det gäller Västsaharafrågan och inte släppa till i några lägen utan hela tiden markera tydligheten av att Västsahara måste ha sin frihet och sina möjligheter.

Den här typen av avtal ska man vara mycket försiktig med. Vi lyckades ju stoppa det förra avtalet, vilket var väldigt positivt, när det gäller fisket. Men vi har också fått indikationer på att det kommer ett nytt, lik-

nande, och då tycker jag att det är viktigt att Sverige är en aktiv part emot detta.

Anf. 9 MARIE GRANLUND (S):

Tack för redogörelsen! Vi tycker självklart att det är väldigt viktigt att handelsfrågorna belyses, för de hamnar många gånger i skymundan. Det är mycket viktiga frågor för Europa.

Jag hade nog läst lite slarvigt. Jag vet inte riktigt vad det innebär. Det som Ulf Holm tog upp satte mig på spåret. Detta att man ska öppna upp länders skyddade marknader, vad innebär detta? Det är klart att vi kan känna en tveksamhet kring att EU ska diktera den typen av saker.

Anf. 10 JACOB JOHNSON (V):

Jag har en fråga till Birgitta Ohlsson och en till Frank Belfrage.

Det där med globala värdekedjor var intressant, och det är verkligen något som förtjänar en analys. Kopplat till det är frågan om beskattning, skatteflykt och skatteparadis. Jag vet inte om den frågan också diskuteras i de här sammanhangen. Storbolagen ägnar sig åt väldigt avancerade nätverk, flyttar pengar och tar överbetalt, olika tjänster och sådant där på lämpliga ställen i de globala värdekedjorna. Jag vet inte om EU har någon diskussion om detta. Det var mer en fråga.

När det gäller Marocko har vi samma avvikande hållning, att inte gå vidare med frihandelsavtalet med tanke på läget.

När det sedan gäller Syrien har jag mer en liten fråga, angående det gräsliga läget där och den politiska processen. Man kunde läsa häromdagen att delar av den syriska oppositionen har gjort något utspel om att eventuellt ha så kallade förhandlingar med Asadregimen. Jag vet inte om det diskuterades på ministerrådsmötet.

Anf. 11 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

När det först handlar om frihandelsavtal med länderna i södra grannskapet har det varit ett viktigt moment att försöka öppna upp ömsesidigt marknaderna, där jordbruksprodukter är ett viktigt element. Där har vi från svensk sida varit positiva. Men det är en kontroversiell punkt bland EU:s medlemsstater. Det är inte alla i medlemsstatskretsen som vill liberalisera för frukt och grönt. Den diskussionen kommer säkert att fortsätta allteftersom de olika frihandelsavtalen diskuteras vidare. Förhandlingarna är i flera avseenden redan i gång.

När det gäller Marocko noterar jag de synpunkter som har nämnts. Jag konstaterar att när det har gällt fiskedelen har den svenska linjen varit väldigt tydlig, och den har redovisats i nämnden i olika sammanhang.

Anf. 12 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Det var olika fält som berördes av flera av nämndens ledamöter, så jag ska försöka täcka de flesta av dem. Några täcktes upp i svaret från Frank Belfrage.

Jag uppfattade att David Långs inlägg mer var en betoning av Sverigedemokraternas position. Men David Lång nämnde också Ukraina när han tittade på länderna i öst när det gäller frihandeln. Då kan jag vad gäller Ukraina och kommande frihandelsdiskussioner nämna följande.

Det kommer att vara ett toppmöte den 25 februari där man fortsätter att diskutera dessa frågor. Där har man väldigt tydliga rådsslutsatser från EU:s sida. Det handlar om att de måste se till att de demokratiska reformerna verkligen genomförs. De kan inte hålla på med selektiv rättskipning. De måste också verkligen göra de reformer som de har utlovat tidigare. Där har man satt hårt mot hårt, att det krävs tydliga framsteg av Ukraina om man ska gå vidare. Där framgår väldigt tydligt att det ska kopplas till krav och resultat innan det blir fart på diskussionen.

Över lag när det gäller frihandelsfrågorna inför Europeiska rådet kommer koncentrationen att röra de tre stora avtal som är uppe nu, det vill säga USA, Japan och Kanada. Övriga länder kommer inte att diskuteras på det sättet i detalj, utan det är de tre stora. Vi hoppas i så fall att vi ska få signaler från den amerikanska regeringen om någon öppning nu dessa dagar inför det. Där kommer huvudfokus att ligga. Detaljer kring Singapore och Marocko, som Frank Belfrage var inne på, får ni ta upp med statsministern när han kommer hit på onsdag. Men det kommer inte att vara detaljdiskussioner kring de avtalen. Sveriges position vad gäller fisket är också tydlig.

Sedan var det frågan om offentlig upphandling. Problemet när vi diskuterar offentlig upphandling handlar ofta om kravet på reciprocitet, att det har funnits där väldigt tydligt, det vill säga att andra länder måste öppna upp innan vi köper av dem. Det finns ett sådant tryck från många mer frihandelsfientliga länder i EU i dag. Det är bra att marknaden öppnar upp sig, men flera medlemsstater vill som sagt att andra ska gå före. Där tycker vi från svensk sida att man kanske ska ha en mycket mer tydlig position.

När det gäller de globala värdekedjorna kommer det inte heller att vara någon detaljdiskussion, utan nu slåss vi för att det ska komma upp över huvud taget tydligare i de slutsatser som finns, att det ska bli en skarpare diskussion där. Men 70 procent av världens import av tjänster består av olika insatstjänster. Det är ett faktum i dag. Oavsett om man gillar det eller inte är det otroligt viktigt för industrin. Vi ser också att små ekonomier deltar i mycket högre grad i det än många andra länder. Det blir i långa loppet handelshinder på den fronten.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag förstår att kabinettssekreteraren önskar komplettera med anledning av Jacob Johnsons inlägg.

Anf. 14 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag missade att komma med någon kommentar när det gäller Syrien. Jag är inte säker på att jag vet vad Jacob Johnson syftar på. Kan det kanske vara så att han syftar på den diskussion som ägde rum i går i FN:s säkerhetsråd, där FN:s och Arabförbundets medlare Lakhdar Brahimi gav en redovisning av sina ansträngningar att tala med parterna? Där betonade han framför allt betydelsen av att få till en förhandlingsprocess mellan oppositionen, rebellerna och regimen, och där lutar han sig framför allt mot de slutsatser som alla har varit överens om, framför allt de tongivande i säkerhetsrådet inklusive Ryssland och Kina, på det möte de hade i Genève i juni förra året och där ett antal slutsatser spikades. Brahimi menar att det kan vara utgångspunkten för en förhandling mellan

regim och opposition och som ska leda till en övergång som så småningom ska bana väg för en ny konstitution och val.

Brahimi gick ett steg längre än vad han har brukat göra i sin förordning för säkerhetsrådet när han konstaterade att det i ett sådant här övergångsarrangemang inte finns plats för president Bashar al-Asad.

Anf. 15 MARIE GRANLUND (S):

Jag får tacka för svaret, men jag blev inte mycket klokare av det. I tredje paragrafen på s. 2 står det: public procurement markets. Jag kanske missförstod. Skulle statsrådet kunna redogöra för vad det verkligen innebär? Det känns lite skakigt, tycker jag. Det är möjligt att vi får lämna en avvikande mening om vi inte ens förstår vad det handlar om.

Anf. 16 JACOB JOHNSON (V):

Jag var inte riktigt nöjd med svaret från Birgitta Ohlsson om globala värdekedjor. Jag lyfte fram frågan om skatteproblematiken och fick ingen kommentar från Birgitta Ohlsson, om detta med skatteparadis och så vidare. Är det med i diskussionen eller inte?

Sedan till Frank Belfrage: Nej, det var inte det jag syftade på, utan det var en medieuppgift häromdagen, för bara en eller två dagar sedan, att delar av den syriska oppositionen har gjort uttalanden om att de är beredda att förhandla. Jag undrar om den frågan, detta faktum, diskuterades och kommenterades på ministerrådet.

Anf. 17 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Jag börjar med Vänsterpartiets fråga. Nej, mig veterligen kommer inte skatteproblematiken att diskuteras. Som jag nämnde kommer det att vara en mycket bredare diskussion, men det är något som man säkert kommer att få tillfälle att återkomma till.

Anf. 18 Politiskt sakkunnige JOHAN SANDBERG:

Stycke 3 innehåller väldigt många bra skrivningar på många områden, och första stycket avslutas med: öppna upp marknaden för offentlig upphandling. I detta sammanhang begärde Europeiska rådet att man utan dröjsmål ska driva vidare förslaget om tillträde till marknaden för offentlig upphandling.

Förslaget om tillträde till andras marknader för offentlig upphandling är lite kontroversiellt. Det är inte statsrådet Ohlsson som har ansvaret för detta utan Ewa Björling. Där finns det ett problem att man kräver reciprocitet, det vill säga att andra länder inte får leverera till våra offentliga upphandlingar om vi inte får leverera till deras. Det är ett klassiskt protektionistiskt handelshinder. Man tillåter inte andra att exportera till oss om vi inte får sälja till dem.

Den processen är lite besvärlig, och jag antar att Ewa Björling återkommer till det förslaget. Det här handlar bara om att man utan dröjsmål ska gå vidare med det ärendet enligt skrivningarna här.

Anf. 19 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

För att svara på Jacob Johnsons kompletterande fråga: Nej, just den uppgiften diskuteras inte i den bemärkelsen. Man kan å andra sidan säga

att den diskuterades i en bredare bemärkelse i och att man gick igenom vad FN och Arabförbundet försöker åstadkomma i form av förhandlingar mellan regimen och oppositionen – brett stöd till Brahimis ansats. Sätillvida kan man säga att den här punkten är med.

2012/13:21

1 februari

Anf. 20 BO BERNHARDSSON (S):

Jag måste hänga fast vid det här med offentlig upphandling. Det är upp till varje land att bestämma om man vill göra marknad av en viss sektor. Om man vill bedriva i egen regi, i samhällets regi, kan man välja att göra det. Så har jag uppfattat i varje fall de historiska ståndpunkterna. Om man däremot väljer att till exempel lägga ut det som tidigare varit ett naturligt monopol som marknad och börjar handla upp då måste också andra europeiska länder kunna komma in på den marknaden. Är det detta som det handlar om, alltså det senare? Eller handlar det om att pressa länder till att göra marknad av sådant som de har valt att driva i egen regi, som myndighetsutövning eller som naturligt monopol? Om man vill driva sjukvården i allmän regi, en skattefinansierad verksamhet, ska man enligt min uppfattning få göra det. Men om man väljer att handla upp då ska andra länder kunna gå in och lägga anbud.

Handlar det nu om att pressa länder att privatisera på områden där de egentligen inte vill privatisera? Den frågan skulle jag vilja ställa.

Anf. 21 Politiskt sakkunnige JOHAN SANDBERG:

Än en gång: Detta ligger normalt inte på statsrådet Ohlsson, men vi har uppfattat att det framför allt handlar om produkter och inte offentlig verksamhet. Förslaget här är att man bara ska notera den här processen snarare än att vi ska skynda på den. Jag törs inte ge mig in på vad det är. Jag tror inte det är tjänsteproduktion inom offentlig sektor utan produkter som är föremål för offentlig upphandling.

Anf. 22 BO BERNHARDSSON (S):

Det är rätt viktigt hur det förhåller sig. Jag har sett på Europaportalen, men jag har inte fördjupat mig i det, att man skulle pressa Norge till att lägga ut postverksamheten för konkurrens. Nu gäller det EES-avtalet, men det är i princip samma regelverk.

Det är rätt viktigt att klargöra vad det handlar om. Om det är bestämt att man ska lägga ut och göra marknad av en viss verksamhet är det självklart, tycker jag, att företag från olika länder ska kunna lägga anbud. Men om ett land vill driva det i egen regi ska man inte från EU:s sida pressa fram en privatisering.

Anf. 23 JACOB JOHNSON (V):

För tydlighetens skull vill jag bara klargöra att de här farhågorna delar Vänsterpartiet naturligtvis. Det kan ses som ett medskick från Vänsterpartiet att Sverige inte ska ställa sig bakom en sådan politik som frågeställningar från till exempel Bo Bernhardsson indikerar.

Anf. 24 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Statsministern kommer hit på onsdagen, och då förutsätter jag att ni fortsätter diskussionen.

Jag kan ta ett konkret exempel när vi talar om produkter. Låt oss ta svenska lastbilar som vi använder i vår lokaltrafik. Delarna tillverkas som bekant inte bara i Sverige utan exempelvis i Kina. Det finns i dagens Europa en stark tendens där många vill att man ska köpa europeiskt, inte minst driver Frankrike detta. Jag tror att vi ska koppla diskussionen till det. Många stora svenska företag skulle exempelvis ha svårt att vara med i den här formen av offentliga upphandlingar därför att de inte är hundra-procentigt svenska, utan delar kommer även från utanför Europa. Vi kan ta Ikea som exempel. Om svenska skolor vill köpa möbler från Ikea som kanske tillverkas i Indien eller i Kina skulle det vara ett slags hinder för offentlig upphandling. Det är primärt den diskussionen som har varit uppe. Det är ett lite vidare fält. Det är inte någonting tvingande, utan det är kopplat till offentlig upphandling i sig.

Lyft fram frågan med statsministern när han kommer hit på onsdagen så kan ni reda ut begreppen.

Anf. 25 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Jag vill bara tipsa att ni ju kan be Ewa Björling, om det är hennes departements ansvar, att klargöra vad det handlar om innan vi träffar statsministern. Vi ska inte behöva sitta och dividera med honom om frågan. Den kan ni väl enkelt ta med för att ta reda på vad frågan handlar om konkret.

Anf. 26 MARIE GRANLUND (S):

Jag delar Ulf Holms uppfattning. Det viktigaste är att försöka reda ut frågan i dag så att statsministern slipper belastas med den typen av frågor. Om det är allmänna rådets område måste man väl ha så mycket koll på vad frågorna innebär att vi har en möjlighet att få korrekt information här.

Med det sagt: Om det är såsom statsrådet redogjort för har vi inga invändningar, men vi har ett medskick att om det rör sig om tjänsteproduktion har vi starka invändningar.

Anf. 27 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det handlar inte om någonting tvingande, utan det är en annan dimension.

Anf. 28 ORDFÖRANDE:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i denna fråga. Vi har noterat avvikande meningar från Sverigedemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet såvitt avser Marocko, i Miljöpartiets fall även beträffande offentlig upphandling. Vidare finns det medskick från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet.

Därmed går vi vidare på dagordningen. Finns det A-punkter? Nej, det finns det inte.

Då går vi till återrapportering från rådsmötet den 11 december 2012 och från ett informellt ministermöte den 21 januari i år.

Anf. 29 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Nämnden har fått sammanställningen från allmänna rådet i Dublin den 21 januari. Det var väldigt positivt, tycker vi från svensk sida, att irländarna ägnade det här ministermötet åt legitimitet och demokratisk förankring. Det är alldeles för sällan vi diskuterar den typen av frågor.

Fokus i diskussionen var på ökad demokratisk legitimitet inom de existerande strukturer som nu finns. Det handlade både om konkreta åtgärder och om förbättrad kommunikation.

Det var enighet om vikten av att hålla isär olika ansvars- och beslutsnivåer i EU, rätt beslut på rätt plats. Jag var tydlig i mitt inlägg med att debatten om demokratisk legitimitet måste breddas och genomsyra hela unionsarbetet. Det är någonting som Sverige vill driva på väldigt tydligt.

Det är viktigt att de pågående EMU-reformerna inte sker på bekostnad av den demokratiska legitimiteten. Det lyfte jag och flera andra fram.

Vi diskuterade vidare att vi måste bli mycket bättre i dagens EU på att få tid för att förankra besluten i de nationella parlamenten. Ibland går det alldeles för snabbt, alldeles för hastigt. En fråga som var uppe var behovet av en förvaltningslag för EU-institutioner. Som ni säkert känner till har Europaparlamentet voterat om det nyligen. Det tror jag skulle kunna öka öppenheten och medborgarnas förtroende för hela det europeiska projektet.

Jag lyfte i mitt inlägg fram att vi behöver föra en bred samhällsdiskussion i hela unionen om demokrati, ansvarsutkrävande och legitimitet. Där betonade jag – vi har talat om det tidigare i nämnden – de nationella parlamentens centrala roll för att säkra demokratisk förankring i medlemsstaterna. Här kan Sverige förstås tjäna som en viktig förebild, inte bara genom den här nämndens arbete utan också genom flera andra idéer som varit uppe. Det var flera medlemsstater som ställde sig bakom mitt inlägg.

Vad gäller återrapporten från allmänna rådet den 11 december 2012 har jag ingenting att lyfta fram.

Anf. 30 Andre vice talman ULF HOLM (MP):

Jag tycker att det verkligen är viktigt att diskutera den demokratiska legitimiteten, och jag tror att statsrådet gjorde bra insatser där.

Däremot står det i återrapporten när det gäller tillsättandet av kommissionens ordförande någonting som jag inte förstår. Det står att man ska tillsätta kommissionens ordförande 2014 och så vidare. Men ett par MS ifrågasätter om dagens förfarande med tillsättningen av kommissionens ordförande verkligen var odemokratiskt. Det borde väl vara ”demokratiskt”. Inte? Jag vet inte hur den diskussionen gick.

I sammanhanget vill jag fråga om det är klart när valet till EU-parlamentet ska vara 2014.

Anf. 31 MARIE GRANLUND (S):

Jag hade en fråga i samma sak. Hur har de olika medlemsstaterna resonerat? Har Sverige haft någon ståndpunkt om hur kommissionsordförande ska väljas eller utses?

Vad är europeiska värderingar som medborgarna nu ska utbilda sig i?

Anf. 32 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Vad gäller europeiska värderingar kan man tycka att begreppet är något märkligt, men det handlar mycket om att värna det som är Europeiska unionens grund, det vill säga demokrati, frihet, mänskliga rättigheter, det som gjorde att vi bildade denna union från början.

Diskussionen kring vem som ska vara kommissionens ordförande baseras på att Europaparlamentets grupper hade inbjudna representanter till GAC-mötet som fick göra olika inlägg. Som ni vet pågår en väldigt intensiv debatt i Europaparlamentet där flera av grupperna redan nu börjar formera namn som de vill föra fram. Det här kommer inte att vara ett aktuellt förfarande 2014, men det kommer säkert att bli en debatt som växer att man tycker att partigrupperna ska ha kandidater som de går till val på. Det ska vara diskussioner i olika länder. Olika partigrupper kan ha olika åsikter om det hela, men jag tror att vi kommer att se att de flesta har kandidater.

Det var dessa som lyfte upp diskussionen. Det var inte många medlemsstater som hade någon direkt åsikt om det, för det är mycket en Europaparlamentsfråga i dagsläget men som en del tror kan vitalisera debatten och förankringen i Europa. Det kan man ha olika åsikter om. Det var på den fronten man diskuterade det specifikt.

Anf. 33 MARIE GRANLUND (S):

Är det något nytt att Europaparlamentarikerna numera är med på rådsmötena? Jag känner bara hu.

Anf. 34 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det är en mycket intressant diskussion som pågår där vi har haft svenska ståndpunkter några gånger huruvida detta är lämpligt vid alla tillfällen eller inte. Vid de informella rådsmötena väljer en del ordförandeskap att bjuda in Europaparlamentariker från grupperna att diskutera vid vissa situationer. Ofta är de med under bara en liten del av mötet; de är inte med vid själva rådsmötet och absolut inte med vid ett formellt GAC-möte utan vid de informella tillfällena, exempelvis vid en lunch eller när vi har diskussioner om Europas framtid för att vitalisera debatten.

Vad gäller valdatumet för Europaparlamentet är det fyra dagar som diskuteras – torsdag, fredag, lördag, söndag, för olika länder har olika traditioner avseende valdatum. Där har jag fått information om att det är i slutet av maj, den 22–25 maj. Det är ett förslag, och det ska diskuteras. Tidigare har det varit i början av juni under ett par dagars spann. Det måste ändras, och man tror att det kan ha positiva effekter på valdeltagandet att tidigare lägga valet något. Men lagen måste ändras innan detta kan genomföras.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den här punkten. Vi går vidare till punkt 5 om resolutioner, beslut och yttranden antagna av Europaparlamentet under viss sammanträdesperiod. Det är en informationspunkt.

Ingen begär ordet. Vi tackar för informationen också under den punkten.

Anf. 36 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag ska ta upp detta ytterst kortfattat eftersom ambassadör Elisabet Borsini Bonnier har varit här och nämnden har fått det irländska ordförandeskapets prioriteringar redogjorda för sig. Jag kan bara kort konstatera att det är ett väldigt ambitiöst program. Nu närmar vi oss slutet på kommissionens och Europaparlamentets mandatperioder, och det är en väldig press på att komma framåt i vissa frågor.

Vi gläds förstås åt att frihandel och inre marknad står i centrum. Vi tycker också att det är mycket positivt att frågor om EU:s demokrati, förankring och legitimitet faktiskt nu lyfts fram. Det är få ordförandeskap som har gjort det de senaste åren.

Vi ser fram emot det irländska ordförandeskapet. Vi tror att det kommer att bli bra. Det borgar för visst förtroende i och med att Irland har varit med i unionen i 40 år, och detta är deras sjunde ordförandeskap.

Anf. 37 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag har en fråga om det irländska ordförandeskapet i ljuset av fortsättningen på post millenniemålen och den förhandlingsprocess som pågår och kommer att löpa framöver. Där har vi en diskussion om hur EU ska prata med en och samma röst, och den processen leds nu av Irland. Det fanns tidigare en del farhågor, men det har kommit en del uttalanden som i ett svenskt perspektiv är bra. Vi har ansett att det är viktigt att lyfta fram SRHR-perspektivet i den diskussionen. Hur ser den processen ut, och ser det ut som om vi får igenom de svenska ståndpunkterna, alltså bevakandet av SRHR-frågorna?

Anf. 38 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Vi får nog be att få återkomma med lite mer detaljer. Den generella synen är naturligtvis att millenniemålsättningarna är oerhört viktiga. Vi bejakar dem från svensk sida, och vi välkomnar också att det irländska ordförandeskapet vill ta sig an de frågorna. Det är naturligtvis alltid självklart att vi ska föra fram en gemensam uppfattning och tala med en röst från EU:s sida.

Det finns förvisso skillnader i uppfattning, till exempel om hur mycket bistånd som ska ges och om 0,7-procentsmålets uppfyllande och annat, men det finns samtidigt också breda områden där samsyn råder om millenniemålsättningarna i EU, och de ska drivas vidare.

För att kunna ge ett mer pregnant svar ska vi be att få återkomma. Dessa frågor hör mer hemma i Gunilla Carlssons portfölj. Jag ska föra frågan vidare, så får vi återkomma på lämpligt sätt.

Anf. 39 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag har samma fråga som jag brukar återkomma till när man går igenom EU:s olika program, inte minst när det gäller kommissionens arbetsprogram, som vi debatterade i kammaren under denna vecka.

På vilket sätt kommer Sverige att bidra till att diskussionen om den inre marknaden inte bara blir en diskussionsklubb – att det verkligen blir verkstad och inte bara diskussioner?

Anf. 40 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det är naturligtvis en prioritet för oss att den inre marknaden sätts i fokus. Vi tycker att det är viktigt att man diskuterar både akt I och II i den inre marknaden och att de processerna får gå parallellt. Det cypriotiska ordförandeskapet var väldigt ambitiöst. Man hade sagt att man skulle bocka av åtta av tolv punkter, tror jag, men det blev dess värre inte så många, men irländarna med sin långa vana, sin långa frihandelsvänliga tradition och sin långa inre marknadstradition kan kanske leverera mer på den fronten.

Naturligtvis är detta prioritetsfrågor för Sverige. Det handlar verkligen om de bästa recepten för att få ekonomin på fötter, och jag lovar att vi kommer att kämpa hårt för det.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Då återstår det bara för oss att tacka för informationen under denna punkt. Vi går vidare till punkt 8, som också är en informationspunkt: Förberedelse inför Europeiska rådet den 14–15 mars 2013.

Anf. 42 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Nämnden har fått dagordningen, och det är endast dagordningen som kommer att behandlas nu. Det väntas inte vara någon diskussion. Som brukligt när det är vårtoppmöte är det tillväxtfrågor som kommer att stå i fokus. Det handlar dels om att ge vägledning för genomförandet av den europeiska terminen, dels om att följa upp genomförandet av tillväxtpakten. Sedan kommer det också att bli en diskussion på Europeiska rådet om strategiska partner och aktuella utrikespolitiska frågor.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen på den punkten och konstaterar att dagordningen är genomgången.

Anf. 44 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag vill bara bekräfta att vi återkommer med skriftlig återkoppling när det gäller frågan om offentlig upphandling. Ni får detta under eftermiddagen.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

För det är vi särskilt tacksamma. Vi tackar statsrådet, kabinetssekreteraren och medarbetarna och önskar en trevlig helg.

Innehållsförteckning

2012/13:21

1 februari

1 § Allmänna frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	1
Anf. 3 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	3
Anf. 4 DAVID LÅNG (SD)	4
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 6 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	4
Anf. 7 BÖRJE VESTLUND (S).....	5
Anf. 8 PYYRI NIEMI (S).....	5
Anf. 9 MARIE GRANLUND (S).....	6
Anf. 10 JACOB JOHNSON (V).....	6
Anf. 11 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	6
Anf. 12 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	6
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 14 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	7
Anf. 15 MARIE GRANLUND (S).....	8
Anf. 16 JACOB JOHNSON (V).....	8
Anf. 17 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	8
Anf. 18 Politiskt sakkunnige JOHAN SANDBERG	8
Anf. 19 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	8
Anf. 20 BO BERNHARDSSON (S)	9
Anf. 21 Politiskt sakkunnige JOHAN SANDBERG	9
Anf. 22 BO BERNHARDSSON (S)	9
Anf. 23 JACOB JOHNSON (V).....	9
Anf. 24 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	9
Anf. 25 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	10
Anf. 26 MARIE GRANLUND (S).....	10
Anf. 27 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	10
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 29 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	11
Anf. 30 Andre vice talman ULF HOLM (MP).....	11
Anf. 31 MARIE GRANLUND (S).....	11
Anf. 32 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	12
Anf. 33 MARIE GRANLUND (S).....	12
Anf. 34 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	12
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 36 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	13
Anf. 37 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	13
Anf. 38 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	13
Anf. 39 BÖRJE VESTLUND (S).....	13
Anf. 40 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	14
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 42 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	14
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 44 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	14
Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	14